

ХУЛОСАИ

комиссияи экспертии шурои диссертатсионии 6D.KOA-123-и назди Донишгоҳи миллии Тоҷикистон оид ба диссертатсияи Бобошохзода Муҳаммадшариф Сангинмурод дар мавзӯи: «Гуфтумон (дискурс)-и расонаии дипломатияи оби Тоҷикистон: таҳлили мушкилот ва дурнамои инъикоси масъалаи ҳифзи пирияхҳо» барои дарёфти дараҷаи илмӣ номзади илмҳои филологӣ аз рӯйи ихтисоси 6.2.22. Рӯзноманигорӣ

Диссертатсияи Бобошохзода Муҳаммадшариф Сангинмурод дар мавзӯи: «Гуфтумон (дискурс)-и расонаии дипломатияи оби Тоҷикистон: таҳлили мушкилот ва дурнамои инъикоси масъалаи ҳифзи пирияхҳо», ки барои дарёфти дараҷаи илмӣ номзади илмҳои филологӣ аз рӯйи ихтисоси 6.2.22. Рӯзноманигорӣ пешниҳод шудааст, ба бандҳои ихтисосҳои илмӣ Комиссияи олии аттестатсионӣ назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон мутобиқат мекунад.

Мавзӯи таҳқиқоти диссертатсионӣ гуфтумони расонаии дипломатияи об на танҳо масъалаи таҳқиқи журналистика, балки филология, семантика (маъношиносӣ), риторикаи оммавӣ ва ташаккули маъноӣ дар фазои иттилоотӣ низ маҳсуб меёбад. Диссертатсияи мазкур маҳз аз ҳамин нуқтаи буриш ба қалам дода шудааст: он на ба ҳуди захираҳои об ҳамчун объекти табиатшиносӣ, балки ба тарзи ба матн, ба гуфтумон ва ба муҳокимаи оммавӣ табдил ёфтани онҳо дар матбуоти даврии тоҷик таваҷҷуҳ менамояд.

Мавзӯи диссертатсия ба шиносномаи ихтисоси илмӣ 6.2.22. Рӯзноманигорӣ пурра мутобиқ мебошад. Таҳқиқот дар мувофиқати комил бо талаботи шиносномаи ихтисоси мазкур анҷом дода шуда, самтҳои асосии илмӣ он ба таҳлили матбуот, жанрҳои рӯзноманигорӣ, дискурси расонаӣ, механизмҳои коммуникативии пӯшиши мавзӯҳои иҷтимоӣ ва нақши ВАО дар ташаккули афкори ҷамъиятӣ нигаронида шудааст.

Мубрамияти мавзӯ дар он зоҳир мегардад, ки барои Тоҷикистон ҳифзи пирияхҳо на танҳо масъалаи муҳимми экологӣ, балки яке аз омилҳои муайянкунандаи рушди устувор ва таъмини ояндаи кишвар ба ҳисоб меравад. Дар сурати муносибати сатҳӣ ва нокифояи расонаҳо ба ин масъала, дар оянда эҳтимоли коҳиши сатҳи огоҳии ҷомеа, ташаккули дарки нодуруст ё нопурраи мушкилоти экологӣ ва ба таъхир афтодани воқунишҳои зарурӣ вучуд дорад. Баръакс, инъикоси амиқ, ҳамаҷониба ва таҳлилгаронаи масъалаи ҳифзи пирияхҳо метавонад нақши матбуотро дар баланд бардоштани маърифати экологӣ ва таҳкими мавқеи Тоҷикистон дар арсаи байналмилалӣ боз ҳам

муассиртар созад. Аз ин рӯ, таҳқиқи гуфтумони расонаӣ дар заминаи дипломатияи об ва омӯзиши тарзи инъикоси масъалаи ҳифзи пирияхҳо дар матбуоти даврии тоҷик аҳамияти махсус дошта, ҳам аз ҷиҳати назариявӣ ва ҳам аз лиҳози амалӣ арзиши муҳимми илмӣ дорад.

Диссертатсия ва автореферати пешниҳодшуда ҷиҳати дифоъ дар шурои диссертатсионии 6D.KOA-123-и назди Донишгоҳи миллии Тоҷикистон мувофиқат мекунад.

Аз муҳтавои диссертатсия бармеояд, ки хулосаҳо ва тавсияҳои пешниҳодшуда метавонанд дар фаъолияти рӯзмарраи расонаҳо, бахшҳои матбуоти ниҳодҳои давлатӣ, марказҳои таҳлилӣ, муассисаҳои таҳсилоти олӣ ва барномаҳои тақмили ихтисоси рӯзманигорон истифода шаванд. Махсусан, натиҷаҳои таҳқиқот барои таҳияи дастурҳои методӣ оид ба инъикоси мавзӯҳои илмӣ-экологӣ, беҳтар кардани сифати сарлавҳа, истифодаи дурусти истилоҳот, густариши жанрҳои таҳлилӣ, ҷалби қоршиносон ва ҳамгироии василаҳои муосири пешниҳоди иттилоот муфид хоҳанд буд.

Диссертатсия ба талаботи банди 31-35-и Тартиби додани дараҷаҳои илмӣ, ки бо Қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30-юми июни соли 2021, таҳти № 267 тасдиқ шудааст, мувофиқ мебошад. Диссертатсия аз тарафи муаллиф мустақилона навишта шуда, дорои мазмун ва мантиқи ягонаи дохилӣ мебошад. Натиҷа ва нуктаҳои илмӣ барои ҳимояи пешниҳодшуда саҳми шахсии муаллифи диссертатсияро нишон медиҳанд.

Муаллиф вобаста ба қори таҳқиқотӣ 6 мақола, аз ҷумла, 4 мақола дар маҷаллаҳои илмӣ тақризшаванда, ки аз ҷониби КОА-и назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон эътироф шудаанд, ба таъб расонидааст ва 2 мақолаи дигар дар маводди конференсияҳои сатҳи ҷумҳуриявӣ ва байналмилалӣ ба таъб расидааст, ки дар маҷмӯъ натиҷаҳои асосӣ ва хулосаҳои муҳаққиқро инъикос намуда, ба мазмун ва муҳтавои диссертатсия бевосита алоқаманд мебошанд. Мақолаҳои илмӣ интишорёфтаи муаллиф ва теъдоди маводди ҷопшуда ба талаботи бандҳои 34 ва 35-и «Тартиби додани дараҷаҳои илмӣ» мувофиқат менамоянд.

Автореферати диссертатсия ва мақолаҳои нашркардаи диссертант фарогири мазмуну муҳтавои диссертатсия мебошад.

Дастовардҳои таҳқиқ ва моҳияти масъалаҳои меҳварии зикрёфта, дурнамои мавзӯи қори диссертатсионӣ дар хулосаи мазкур таъйин шудааст. Мубрамии мавзӯи таҳқиқ, навгонии илмӣ диссертатсия ва арзиши амалии онро ба назар гирифта, комиссияи эксперти ба чунин хулоса омад, ки

диссертатсияи Бобошохзода Муҳаммадшариф Сангинмурод дар мавзуи «Гуфтумон (дискурс)-и расонаии дипломатияи оби Тоҷикистон: таҳлили мушкилот ва дурнамои инъикоси масъалаи ҳифзи пирияхҳо» барои дарёфти дараҷаи илмӣ номзади илмҳои филологӣ аз рӯйи ихтисоси 6.2.22. Рӯзноманигорӣ кори анҷомёфта, муқаммал ва саривактӣ мебошад.

Саҳми шахсии довталаб дар интиҳоби мавзӯ, таҳияи асосҳои назариявӣ ва методологӣ, ҷамъоварӣ ва гурӯҳбандии маводҳои матолиби расонаӣ, иҷрои таҳлили муҳтаво, таҳлили муқоисавӣ ва дискурс-таҳлил, низоммандсозии натиҷаҳо, хулосабарорӣ ва таҳияи тавсияҳои илмӣ ва амалӣ пурра зоҳир мегардад.

Таҳқиқоти диссертатсионии мазкур аз муқаддима, се боб, хулоса, тавсияҳо оид ба истифодаи амалии натиҷаҳои таҳқиқ ва рӯйхати адабиёт ташкил ёфта, дар асоси талаботи «Дастурамал оид ба тартиби барасмиятдарории диссертатсия, автореферати диссертатсия ва дигар маводди илмӣ (фармоиши раиси Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 27 декабри соли 2024, №493)» таҳия гардидааст.

Дар қисмати муқаддимаи диссертатсия муаллиф муҳиммияти интиҳоби мавзӯро асоснок карда, дараҷаи таҳқиқи мавзуи илмӣ, робитаи таҳқиқот бо барномаҳо (лоиҳаҳо), мавзӯҳои илмӣ, мақсади таҳқиқот, вазифаҳои таҳқиқот, объекти таҳқиқот, мавзуи таҳқиқот, асосҳои назариявии таҳқиқот, навгонии илмӣ таҳқиқот, нуктаҳои ба ҳимоя пешниҳодшаванда, аҳаммияти назариявӣ ва амалии таҳқиқот, дараҷаи эътимоднокии натиҷаҳои таҳқиқот, мутобиқати диссертатсия ба шиносномаи ихтисоси илмӣ, саҳми шахсии довталаби дараҷаи илмӣ дар таҳқиқот, тасвиб ва амалисозии натиҷаҳои диссертатсия, интишорот аз рӯйи мавзуи диссертатсия, сохтор ва ҳаҷми диссертатсияро таҳлил ва баррасӣ кардааст.

Диссертатсия аз ҷониби муаллиф мустақилона навишта шуда, дорои мазмун ва мантиқи ягонаи илмӣ мебошад. Натиҷа ва нуктаҳои илмӣ барои ҳимоя пешниҳодшуда саҳми шахсии муаллифи диссертатсияро нишон медиҳанд.

Эътимоднокии натиҷаҳои диссертатсияро маълумоти дақиқ, маводди кофӣ таҳқиқотӣ, коркарди натиҷаҳои таҳқиқ, ҳаҷми интишорот ва гузаронидани таҳқиқоти илмӣ диссертатсионӣ ва амсоли инҳо собит менамоянд.

Дастовардҳои таҳқиқ ва моҳияти масъалаҳои меҳварӣ баён ёфта, дурнамои мавзуи кори диссертатсионӣ дар хулосаи диссертатсия зикр шудааст. Мубрамии мавзуи таҳқиқ, навгонии илмӣ диссертатсия ва арзиши

амалии онро ба назар гирифта, комиссияи экспертӣ ба чунин хулоса омад, ки диссертатсияи Бобошохзода Муҳаммадшариф Сангинмурод дар мавзуи: «Гуфтумон (дискурс)-и расонаии дипломатияи оби Тоҷикистон: таҳлили мушкилот ва дурнамои инъикоси масъалаи ҳифзи пирияхҳо», ки барои дарёфти дараҷаи илмӣ номзади илмҳои филологӣ аз рӯйи ихтисоси 6.2.22. Рӯзноманигорӣ ба ҳимоя пешниҳод кардан мумкин аст.

Комиссияи экспертӣ дар асоси банди 60-и Тартиб додани дараҷаҳои илмӣ пешниҳод менамояд:

Ҳамин тариқ, комиссияи экспертӣ ба чунин хулоса омад, ки диссертатсияи Бобошохзода Муҳаммадшариф Сангинмурод дар мавзуи «Гуфтумон (дискурс)-и расонаии дипломатияи оби Тоҷикистон: таҳлили мушкилот ва дурнамои инъикоси масъалаи ҳифзи пирияхҳо», ки барои дарёфти дараҷаи илмӣ номзади илмҳои филологӣ аз рӯйи ихтисоси 6.2.22. Рӯзноманигорӣ ба ҳимоя пешниҳод намояд.

Комиссияи экспертӣ оид ба диссертатсияи Бобошохзода Муҳаммадшариф Сангинмурод дар мавзуи «Гуфтумон (дискурс)-и расонаии дипломатияи оби Тоҷикистон: таҳлили мушкилот ва дурнамои инъикоси масъалаи ҳифзи пирияхҳо», ки барои дарёфти дараҷаи илмӣ номзади илмҳои филологӣ аз рӯйи ихтисоси 6.2.22. Рӯзноманигорӣ дар асоси банди 60-и Тартиби додани дараҷаҳои илмӣ

ҚАРОР ҚАБУЛ КАРД:

1. Диссертатсияи Бобошохзода Муҳаммадшариф Сангинмурод дар мавзуи «Гуфтумон (дискурс)-и расонаии дипломатияи оби Тоҷикистон: таҳлили мушкилот ва дурнамои инъикоси масъалаи ҳифзи пирияхҳо», ки барои дарёфти дараҷаи илмӣ номзади илмҳои филологӣ аз рӯйи ихтисоси 6.2.22. Рӯзноманигорӣ дар ҷаласаи шурои диссертатсионии 6D.KOA-123-и назди Донишгоҳи миллии Тоҷикистон тариқи овоздиҳии ошкоро ба ҳимоя қабул гардад;

2. Комиссияи экспертӣ муҳаққиқони зеринро, ки корҳои илмӣ-таҳқиқонашон ба ихтисоси 6.2.22. Рӯзноманигорӣ мувофиқатдоранд, ба ҳайси муқарризони расмӣ пешниҳод менамояд:

– **Саидмурод Хочазод** – доктори илмҳои филологӣ, профессори кафедраи забони тоҷикӣ Донишгоҳи омӯзгорӣ Тоҷикистон ба номи Садриддин Айнӣ;

– **Охунзода Насриддин** – номзади илмҳои филологӣ, муовини сармуҳаррири Нашрияи рӯзномаи «Омӯзгор».

3. Ба сифати муассисаи пешбар – **Муассисаи таълимии**

байнидавлатии маълумоти олии «Донишгоҳи (славянӣ) Россия ва Тоҷикистон» пешниҳод мешавад.

4. Барои ҷойгир намудани эълон оид ба ҳимоя, матни диссертатсия ва автореферати он дар сомонаҳои Донишгоҳи миллии Тоҷикистон ва Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон розигӣ дода шавад.

5. Барои ҷопи автореферат бо ҳуқуқи дастнавис (100 адад) ва ирсол гардидани он ба суроғаҳои таъиншуда иҷозат дода шавад.

Раиси комиссияи эксперти:

доктори илмҳои филологӣ,
узви шурои диссертатсионӣ

Бозорзода Н.Ш.

Аъзои комиссияи эксперти:

доктори илмҳои филологӣ,
узви шурои диссертатсионӣ

Ҳасанова Т.Г.

номзади илмҳои филологӣ,
дотсенти кафедраи журналистикаи
байналхалқии факултети журналистикаи
Донишгоҳи миллии Тоҷикистон

Якубов Ҷ.Н.

«22» сентябрь соли 2026